

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- α) Σ
- β) Λ
- γ) Σ
- δ) Σ
- ε) Σ

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- Πλέον → Υπηρετεί τη νοηματική μετάβαση από την 3^η στην 4^η παράγραφο του κειμένου και λειτουργεί και προσθετικά. Συγκεκριμένα, και στις δύο παραγράφους γίνεται λόγος για τη δέουσα στάση και συμπεριφορά των γονέων των εφήβων. Στην 3^η αναφέρεται ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου τους και στην 4^η, με τη συνδυαστική λέξη «πλέον», ο επαναπροσδιορισμός συγκεκριμενοποιείται ως ανταπόκριση στην τάση των εφήβων για αυτονομία και ταυτόχρονα για καθοδήγηση.
- Ωστόσο → Έχει αντιθετική λειτουργία, υπηρετώντας και τη μετάβαση από την 4^η στην 5^η παράγραφο του κειμένου. Συγκεκριμένα, ενώ στην 4^η παράγραφο περιγράφεται ιδανικά ο ρόλος των γονέων σε σχέση με τους εφήβους, στην 5^η αναφέρονται αντιθετικά τα ποικίλα και αντιφατικά συναισθήματα, αλλά και οι συγκρούσεις και οι εντάσεις που συνοδεύουν την εφηβεία.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Η ανάλυση των συνθέτων ρημάτων και ουσιαστικών έχει ως ακολούθως:

1. αποτελούν (1η παράγραφος) → από + τελώ
2. μεταβάσεις (1η παράγραφος) → μετά + βαίνω

3. να διαμορφώσουν (1η παράγραφος) → διά + μορφώνω
4. αναμένεται (2η παράγραφος) → ανά + μένω
5. να αναλάβουν (2η παράγραφος) → ανά + λαμβάνω
6. να προβούν (3η παράγραφος) → προ + βαίνω
7. να επιτρέπουν (3η παράγραφος) → επί + τρέπω
8. να επαναπροσδιορίσουν (3η παράγραφος) → επί + ανά + προς + διά + ορίζω
9. καθοδήγηση (4η παράγραφος) → κατά + οδηγώ
10. προσμονή (5η παράγραφος) → προς + μένω
11. συμβάλλουν (5η παράγραφος) → συν + βάλλω
12. εντάσεις (5η παράγραφος) → εν + τάσσω
13. να αναγνωρίζουν (7η παράγραφος) → ανά + γνωρίζω
14. αντιδράσεις (7η παράγραφος) → αντί + δρω
15. να επεξεργαστούν (7η παράγραφος) → επί + εκ + εργάζομαι

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

- Η επιθυμία της μητέρας του Βασίλη είναι να φέρεται ο γιος της πάντα συνετά, σύμφωνα με τους κοινωνικούς κανόνες («κάτσε φρόνιμα»), με στόχο να αποκτήσει όσα αγαθά συνιστούν τον πλούτο εκείνης της εποχής: ζώα, χωράφια, υπηρέτες (στ. 1-3).
- Ο Βασίλης απορρίπτει αυτό το κομφορμιστικό ιδανικό (στ. 4-5), εφόσον συνοδεύεται από την ιδιότητα του σκλάβου και τη δουλοπρεπή συμπεριφορά (στ. 6). Αντιθέτως, προτιμά την αντίδραση και την ελευθερία: ζητά σπλισμό (στ. 7), δηλώνει την πρόθεσή του να βγει στο βουνό, ως μοναδική διέξοδο ελευθερίας (στ. 8-9), και να ενωθεί με ομάδες κλεφτών (στ. 10).

Η απάντηση στο β' ερώτημα είναι οπωσδήποτε ελεύθερη. Αν επιλεγεί από τους/τις μαθητές/τριες η συμφωνία με την επαναστατική στάση του έφηβου Βασίλη – το πιθανότερο – προτείνεται να στηριχθούν, για να τεκμηριώσουν τα γραφόμενά τους, στη συνέχεια του δημοτικού ποιήματος: ο Βασίλης κατορθώνει να εξουδετερώσει την παγίδα των αντιπάλων (στ. 14-17), να τους επιτεθεί (στ. 18-20) και να τους εξοντώσει (στ. 21-22). Τελικά αναδεικνύεται σε καπετάνιο των κλεφτών, καταφέροντας να υλοποιήσει το όνειρό του απολύτως. Γι' αυτό – και για τη γενναιότητά του – χαρακτηρίζεται κατ' επανάληψη (στ. 13 και στ. 18) «άξιος». Οι μαθητές/τριες, από την άλλη, μπορούν και να διαφωνήσουν δικαιολογώντας την απάντησή τους και αντιπροτείνοντας μια άλλη επιλογή.